

Sygn. akt III AUa 1341/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Pietrzak (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Gabriela Pietrzyk - Cyrbus
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2017r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do renty socjalnej

na skutek apelacji ubezpieczonego J. O.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej z dnia 24 marca 2017r. sygn. akt VI U 1097/16

oddala apelację.

/-/SSA M.Żurecki /-/SSA J.Pietrzak /-/SSA G.Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1341/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 listopada 2016r. organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu J. O. prawa do renty socjalnej z powodu przebywania przez niego w Areszcie Śledczym.

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy podał, że decyzją z dnia 14 stycznia 2015r.

i z dnia 29 czerwca 2015r. odmówił przyznania prawa do renty socjalnej. Pan J. O. nie przedłożył nowych dowodów mających wpływ na ustalenie prawa do świadczenia.

To oznacza, że z uwagi na treść art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach

i rentach z FUS (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 887 z późn. zm.) brak jest przesłanek do przyznania wnioskodawcy renty socjalnej.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. O. zażądał jej zmiany poprzez przyznanie renty socjalnej.

W uzasadnieniu odwołania podał, iż za zasadnością zgłoszonego roszczenia przemawia to, że ma ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności. Komisja Lekarska ZUS uznała go za osobę o częściowej niezdolności do pracy.

Po pouczeniu dokonany przez Sąd odwołujący się w piśmie procesowym z dnia 13 marca 2017r. wskazał, że ustawa z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013r., poz. 982) w jego ocenie jest sprzeczna z art. 32 pkt 1, i 2, art. 41 pkt 4, art. 67 pkt 1, art. 68 pkt 2 i art. 69 Konstytucji Rzeczypospolitej, jak i jest niezgodna z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 24 marca 2017r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że decyzją z dnia 14 stycznia 2015r. ZUS Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu J. O. renty socjalnej mając na uwadze to, że przebywa on w Areszcie Śledczym w B. z uwagi na treść art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (tekst jednolity (Dz. U. z 2013 r. poz. 982)

J. O. decyzję tę zaskarżył.

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej, Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych prawomocnym wyrokiem z dnia 19 marca 2015r. wydanym w sprawie VI U 217/15 oddalił odwołanie.

Następną decyzją z dnia 29 czerwca 2015r. organ rentowy ponownie odmówił przyznania odwołującemu się renty socjalnej z uwagi na to, że jest on osobą tymczasowo aresztowaną, z uwagi na treść art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej.

I tę decyzję ZUS Oddziału w B. J. O. zaskarżył.

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej, Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych prawomocnym postanowieniem z dnia 29 września 2016r. w sprawie VI U 863/15 odwołanie odrzucił na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

W dniu 1 września 2016r. ubezpieczony ponownie wystąpił do organu rentowego z żądaniem przyznania mu renty socjalnej.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał odwołanie za niezasadne podnosząc w motywach rozstrzygnięcia, co następuje:

Poza sporem pozostaje, że J. O. zarówno w dacie złożenia wniosku o rentę socjalną i w dacie wydania zaskarżonej decyzji był osobą tymczasowo aresztowaną.

Okoliczność ta uniemożliwia wnioskodawcy uzyskanie renty socjalnej z uwagi na brzmienie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 982), zgodnie z którym renta socjalna nie przysługuje za okres tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności. Treść tego przepisu jest jednoznaczna. Nie mówi się w nim o żadnym innym rodzaju pozbawienia wolności, poza tymczasowym aresztowaniem oraz karą pozbawienia wolności. Są to przesłanki wykluczające możliwość uzyskania renty socjalnej. Nie ulega zatem wątpliwości, że wykładnia językowa prowadzi do jednoznacznego wyniku analizy treści normatywnej tego przepisu.

Organ rentowy rozpoznając wniosek ubezpieczonego zakwalifikował go jednocześnie jako wniosek o ponowne ustalenia prawa do renty socjalnej w myśl art. 15 komentowanej ustawy, która odsyła w tej mierze do art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach

i rentach z FUS (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 887 z późn.zm.). Wedle art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 kwietnia 2017r., a więc w dacie złożenia wniosku, wydania zaskarżonej decyzji

i wyrokowania przez Sąd prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji

w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość - ust. Wedle ust. 2 jeżeli prawo do świadczeń lub ich wysokość ustalono orzeczeniem organu odwoławczego, organ rentowy na podstawie dowodów lub okoliczności, o których mowa w ust. 1:

- a. wydaje we własnym zakresie decyzję przyznającą prawo do świadczeń lub podwyższającą ich wysokość;
- b. występuje do organu odwoławczego z wnioskiem o wznowienie postępowania przed tym organem, gdy z przedłożonych dowodów lub ujawnionych okoliczności wynika, że prawo do świadczeń nie istnieje lub, że świadczenia przysługują w niższej wysokości; z wnioskiem tym organ rentowy może wystąpić w każdym czasie;
- c. wstrzymuje wypłatę świadczeń w całości lub części, jeżeli emeryt lub rencista korzystał ze świadczeń na podstawie nieprawdziwych dokumentów lub zeznań albo w innych wypadkach złej woli.

Niespornym jest, że Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej, Wydział VI Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych dokonał kontroli decyzji organu rentowego z dnia 14 stycznia 2015r. o odmowie przyznania odwołującemu się renty socjalnej, uznając niezasadność odwołania J. O. od decyzji z dnia 14 stycznia 2015r., w wyniku czego

je oddalił. Ponowny więc wniosek wnioskodawcy z dnia 1 września 2016r. i decyzja z dnia 16 listopada 2016r. o odmowie przyznania odwołującemu się renty socjalnej, czyniłby niedopuszczalnym odwołanie wnioskodawcy, na zasadzie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

Organ rentowy, tak jak to już zostało podniesione wyżej w uzasadnieniu przyjął, że wniosek ubezpieczonego z dnia 1 września 2016r. dotyczył ponownego ustalenia prawa do renty socjalnej na zasadzie art. 15 w związku z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach.

W związku z tym odwołującego się obciążał ciężar wskazania nowych dowodów lub ujawnienia okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z dnia 4 stycznia 2015r. i z dnia 29 czerwca 2016r. pozwalających na nowo ustalić mu uprawnienie do renty socjalnej. Takich nowych dowodów i okoliczności istniejących przed wydaniem obu decyzji J. O. nie wskazał.

Tym samym uznać należało, że zaskarżona decyzja była zasadna. W konsekwencji odwołanie należało oddalić, a nie odrzucić, gdyż Sąd Najwyższy w wyroku z dnia

18.02.2003r. II UK 139/02, OSNP 2004, Nr 7, poz. 128 wskazał, że w przypadku gdyby okazało się, że organ rentowy wskutek wznowienia postępowania wydaje decyzję odmowną, a wnioskodawca składa od niej odwołanie do sądu, to we wznowionym postępowaniu sąd

w razie stwierdzenia, że nie przedstawiono nowych dowodów lub okoliczności, powinien odwołanie oddalić.

Jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności przepisów ustawy o rencie socjalnej z Konstytucją RP.

Apelację od tego wyroku wywiódł J. O. domagając się jego zmiany

i uwzględnienia odwołania powołując się ponownie na sprzeczność przepisów ustawy o rencie socjalnej z art. 32 pkt 1, i 2, art. 41 pkt 4, art. 67 pkt 1, art. 68 pkt 2 i art. 69 Konstytucji Rzeczypospolitej, jak i z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych i tym samym konieczność wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności przepisów ustawy o rencie socjalnej z Konstytucją RP.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

W rozpatrywanej sprawie poza sporem pozostawało, że zarówno w dacie złożenia kolejnego wniosku o rentę socjalną jak i w dacie wydania zaskarżonej decyzji skarżący był osobą tymczasowo aresztowaną, a zatem wystąpiła przesłanka wykluczająca przyznanie skarżącemu renty socjalnej przewidziana w art. 8 ustawy o rencie socjalnej.

Poza tym skarżący nie wykazał, aby składając kolejny wniosek o rentę socjalną przedstawił nowe dowody lub wskazał na okoliczności istniejące przed wydaniem pierwszej decyzji, które miałyby wpływ na prawo do świadczenia lub na jego wysokość, a zatem nie wykazał istnienia okoliczności uzasadniających wznowienie postępowania w sprawie przyznania mu renty socjalnej.

Niewątpliwie bowiem taką okolicznością nie jest eksponowane przez skarżącego ustalenie mu stopnia niepełnosprawności. Nie jest to bowiem okoliczność warunkująca prawo do renty socjalnej.

Analiza przesłanek pozytywnych (art. 2 i 4) i negatywnych (art. 7 i 8) warunkujących prawo do tego świadczenia prowadzi do wniosku, że renta socjalna jest świadczeniem gwarantującym zabezpieczenie społeczne osobom, które są całkowicie niezdolne do pracy ale nie posiadają uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego oraz nie mają źródła utrzymania w postaci gospodarstwa rolnego. Jej celem jest zapewnienie osobie spełniającej ustawowe warunki do przyznania tego świadczenia środków finansowych niezbędnych do życia, stąd też renta ta nie przysługuje osobom tymczasowo aresztowanym lub odbywającym karę pozbawienia wolności, jako, że w tym czasie koszty ich utrzymania i tak ponosi Skarb Państwa.

Co prawda wyłączenie prawa do renty socjalnej w tym ostatnim przypadku nie jest bezwzględne, ale skarżący nie wykazał istnienia okoliczności przewidzianych w ust. 3 art. 8 ustawy o rencie socjalnej, które mogłyby uzasadniać wypłacanie części świadczenia.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu I instancji co do braku podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, a także co do braku potrzeby wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności przepisów ustawy o rencie socjalnej z Konstytucją RP.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako pozbawioną podstaw.

/-/SSA M.Żurecki /-/SSA J.Pietrzak /-/SSA G.Pietrzyk-Cyrbus

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek